

PODPORA FIREM V ROCE 2023. CO SE CHYSTÁ?

Proinvestovat se z krize. Mnoha hospodářskými cykly prověřená skutečnost, která z makroekonomického pohledu skutečně funguje. Současné vysoké úrokové sazby, které slouží jako účinný nástroj v boji proti vysoké inflaci, tlačí ale zároveň na omezování investic. Ochlazení ekonomiky může být do určité míry funkční, ale dostat se do tvrdé recese žádoucí rozhodně není. Proto je zapotřebí vhodným směrem ekonomiku podpořit. Investice firem a vedle toho i veřejného sektoru do rentabilních projektů jsou právě jedním z opatření, která mohou pomoci nastartovat ekonomiku bez tlaku na růst cen. Proto tu je Národní rozvojová banka (NRB), která trhu nabízí takové nástroje, které i v době hospodářského poklesu umožní úvěrovat návratné podnikatelské záměry a veřejnou infrastrukturu. Jednoznačně nejefektivnějším nástrojem jsou záruky, které snižují běžným bankám riziko a podnikateli tak usnadní cestu k financím i v době krize. Odrazující pro podnikatele ale stále mohou být vysoké úrokové sazby, jimiž jsou úvěry zatíženy, proto NRB nabízí i zvýhodněné půjčky s nulovou či sníženou úrokovou sazbou, případně ještě poskytuje příspěvek na úhradu úroků u komerčního úvěru, či jiné druhy finančních příspěvků, pokud dojde například k dosažení plánované úspory, které zlevní realizovaný projekt. Další možností podpory je kapitálový vstup v případě, že malý či střední podnik plánuje vstoupit na trh Start Burzy cenných papírů Praha a získat finanční zdroje na svůj další rozvoj tímto způsobem.

ÚVODNÍ SLOVO

Rok 2023 bude ve znamení změn, kterých se ale není třeba obávat. Vzhledem k tomu, že se lámou programová období 2014 až 2020 a 2021 až 2027 (pozn. čerpání podpory končí reálně vždy až o tři roky později) bude postupně řada produktů - těch, jež využívají unijní zdroje - končit a nové začínat. Protože se nejen evropský, ale i světový trh vyvíjí, nelze očekávat, že půjde pouze o „prodloužení“ stávajících programů. Nové programy budou nastaveny tak, aby reagovaly na současnou ekonomickou situaci na trhu a byly v souladu se směrem a potřebami Evropské unie. Lze proto předpokládat, že budou podporovány zejména investice firem ve smyslu dalšího rozvoje a růstu, protože se tím pozitivně stimuluje hrubý domácí produkt a stabilita hospodářství. Dále pak investice do energeticky úsporných projektů, jež přináší dlouhodobé řešení v boji s rostoucími cenami energií, protože snižují jejich spotřebu, a zároveň přispívají ke snižování CO₂ stopy. A samozřejmě také stále na půdě EU rezonují zelené finance, tj. investice do dlouhodobě udržitelných a ekologických projektů, elektromobility, digitalizace apod. V neposlední řadě bude také cílem podpořit investice krajů, měst a obcí, protože i to pozitivně přispívá k rozvoji hospodářství a růstu HDP. Naše banka již řadu měsíců společně s příslušnými ministerstvy, zejména s Ministerstvem průmyslu a obchodu, ale také s Ministerstvem životního prostředí, Státním fondem životního prostředí a Ministerstvem pro místní rozvoj, diskutuje jednotlivé možnosti podpory a připravuje konkrétní podobu programů zaměřených nejen na rozvoj a růst podnikatelského sektoru, ale také na podporu rozvoje české infrastruktury. Na následujících stranách proto přinášíme přehled podpory, kterou společně připravujeme nejen pro podnikatele, ale také kraje, města a obce.

JIŘÍ JIRÁSEK
PŘEDSEDA
PŘEDSTAVENSTVA

PŘEHLED SOUČASNÉ PODNIKATELSKÉ PODPORY, KTERÁ POBĚŽÍ I V ROCE 2023

ZÁRUKA 2015 AŽ 2023

Národní program Záruka 2015-2023 usnadňuje malým a středním podnikatelům přístup k menším bankovním úvěrům v maximální výši až 4 mil. Kč. Národní rozvojová banka ručí do výše až 80% jistiny zaručovaného úvěru, a to po dobu maximálně 8 let. Tyto záruky jsou určeny pro podporu podniků při digitální transformaci, generační obměně v rodinných firmách či financování investičních i provozních výdajů. Program přináší zvýhodnění také pro sociální podniky.

Program vedle národních zdrojů využívá protizáruky Evropského investičního fondu v rámci programu COSME.

Příjem žádostí končí 30. listopadu 2023

ÚSPORY ENERGIE

Bezúročné úvěry programu Úspory energie napomáhají podnikatelům financovat projekty, jejichž cílem je právě úspora energie. Jedná se např. o investice do snížení energetické náročnosti budov, modernizace osvětlení, strojního vybavení či využívání odpadního tepla. Podniky bez rozdílů velikosti mohou získat bezúročný úvěr až 60 milionů korun s maximálně 10letou splatností a 4letým odkladem splátek. Získat mohou také finanční příspěvek na pořízení energetického posudku do výše 250 tisíc korun a příspěvek na úhradu úroků úvěru u smluvního partnera do výše čtyř milionů korun (vyžadováno u projektů nad 3 miliony korun).

Program je financován z ESI fondů v rámci OP PIK Ministerstva průmyslu a obchodu. Projekty lze realizovat kdekoli v území ČR kromě hlavního města Prahy.

Příjem žádostí končí 30. září 2023. Jde o poslední možnost získání bezúročného úvěru na úspory energie!

VADIUM

Záruka za nabídku je určena malým a středním podnikům při vstupu do zadávacích a výběrových řízení. Snižuje objem vlastních prostředků, které musí složit jako jistotu k veřejné zakázce či soutěži o nejhodnější nabídku. Maximální výše poskytnuté záruky je 5 milionů korun.

Program je financován ze zdrojů Ministerstva průmyslu a obchodu.

S-PODNIK

Zvýhodněné úvěry v programu S-podnik usnadňují sociálním podnikům financování investičních projektů zaměřených na zahájení či rozvoj podnikatelské činnosti a také financování jejich provozních potřeb. Sociální podniky mohou získat bezúročný úvěr ve výši až 45 milionů korun s maximálně dvanáctiletou splatností a tříletým odkladem splátek. Součástí tohoto programu je poskytování i bezplatného poradenství například v oblasti managementu, výroby, marketingu či finančního řízení.

Program je financován z ESI fondů v rámci Operačního programu Zaměstnanost Ministerstva práce a sociálních věcí.

Příjem žádostí končí 30. června 2023

ELENA

Cílem programu ELENA (European Local ENergy Assistance) je usnadnit realizaci energeticky úsporných opatření. Je zaměřen na renovace stávajících nemovitostí a cílené investice do stavebních a technologických opatření (např. zateplení, výměna oken/dveří, zastínění, vytápění, příprava teplé vody, ventilace, chlazení, osvětlení, energetický management, OZE, automatizace a řízení budov apod.). NRB prostřednictvím programu ELENA nabízí malým, středním i velkým podnikům pomoc při přípravě projektu a šetří 90 % nákladů souvisejících s pořízením energetického posudku. Poskytnutí poradenství je podmíněno současným čerpáním bezúročného úvěru z programu Úspory energie či Energ.

JIHOČECH

Úvěrový program Jihočech přináší drobným a malým podnikatelům, včetně těch začínajících, financování projektů realizovaných v Jihočeském kraji. Získané prostředky je možné využít například na nákup strojů a zařízení, pořízení a rekonstrukci dlouhodobého hmotného majetku, koupi dlouhodobého i drobného nehmotného majetku či zásob. Podniky mohou získat úvěr se zvýhodněnou úrokovou sazbou ve výši 1 milionu korun s maximálně šestiletou splatností a 12měsíčním odkladem splátek.

Program je financován ze zdrojů Jihočeského kraje.

ZÁRUKA ZRS

Národní rozvojová banka podporuje i aktivity tuzemských podniků mimo území České republiky, a to v rozvojových zemích. Projekty zaměřené například na udržitelné nakládání s přírodními zdroji, zemědělství a rozvoj venkova, ekonomickou transformaci a udržitelný rozvoj partnerských zemí mohou získat záruku do výše 50 milionů korun. Národní rozvojová banka ručí do výše až 80% jistiny zaručovaného úvěru, a to po dobu maximálně 8 let.

Program je financován z rozvojové pomoci Ministerstva zahraničních věcí.

ENERG

Zvýhodněné úvěry programu ENER napomáhají malým, středním i velkým podnikatelům financovat projekty zaměřené na úsporu energie. Produkt je doplňkem k programu Úspory energie a je zaměřen pouze na projekty realizované na území hlavního města Prahy. Podniky mohou získat bezúročný úvěr až 60 milionů korun s maximálně desetiletou splatností a čtyřletým odkladem splátek. Získat mohou také finanční příspěvek na pořízení energetického posudku do výše 100 tisíc korun. Pokud dosáhnou plánové úspory energie, pak i finanční příspěvek ve výši 7% z vyčerpané částky zvýhodněného úvěru.

Program využívá národních zdrojů Ministerstva průmyslu a obchodu.

INOSTART

Program Inostart usnadňuje začínajícím malým a středním podnikatelům získat finanční prostředky na realizaci jejich inovativních projektů kdekoli v území České republiky. Zaručovaný úvěr může dosáhnout výše až 15 milionů korun. Národní rozvojová banka pak ručí až do výše 70% jistiny zaručovaného úvěru, a to po dobu až 5 let. Program je určen pro úvěry poskytnuté Českou spořitelnou.

Program je financován ze zdrojů Ministerstva průmyslu a obchodu.

JAKÉ PROGRAMY PODPORY NRB PŘIPRAVUJE A PLÁNUJE SPUSTIT V ROCE 2023?

ZÁRUČNÍ PROGRAMY

Cílem připravovaných záručních programů bude podobně jako dnes usnadnit malým a středním podnikům cestu k úvěrům od komerčních bank, kterými budou moci financovat jak své provozní výdaje, tak projekty investičního charakteru (tj. pořízení dlouhodobého majetku) a cestovním kancelářím cestu k povinnému pojištění pro případ úpadku.

ZÁRUKA PRO CESTOVNÍ KANCELÁŘE

Tato záruka naváže na program Záruka CK, který běžel letos pod taktovkou Ministerstva pro místní rozvoj, a COVID Záruka CK, jenž cestovní kanceláře mohly čerpat v roce 2021 a NRB jej spravovala pro Ministerstvo průmyslu a obchodu. Záruka v rámci tohoto programu je poskytována cestovním kancelářím za spolúčast, kterou musí složit u pojišťoven při sjednávání povinného pojištění pro případ úpadku. Záruka tak snižuje vázanost zdrojů cestovních kancelářů u pojišťoven, vylepšuje jejich cash flow a usnadňuje jim zároveň cestu k tomuto pojištění.

Program v roce 2023 bude financován z národních zdrojů Ministerstva průmyslu a obchodu.

Očekávaný start programu 1. Q 2023

ZÁRUKA INVEST EU

Tento program naváže na Záruku 2015 až 2023. Jeho cílem bude usnadnit malým a středním podnikům z celé ČR cestu k úvěrům, jimiž budou moci financovat jak své provozní výdaje (zejména zásoby, materiál a jiný drobný hmotný a nehmotný majetek), tak projekty investičního charakteru (tj. např. pořízení strojů, zařízení, technologií, softwarů, licencí, nemovitostí určených k podnikání apod.).

Předpokládané parametry záruky¹⁾:

- záruka až do výše 70 % jistiny úvěru
- výše zaručeného úvěru až 40 mil. Kč v případě provozních výdajů, resp. až 60 mil. Kč v případě investičních výdajů
- doba splatnosti až 10 let (v případě investičních výdajů)

Očekávaný start programu 4. Q 2023

EXPANZE

Tento program naváže na současný produkt Expanze-záruky, bude financován z OP TAK Ministerstva průmyslu a obchodu. Jeho cí-

lem tedy bude podpořit další rozvoj a růst malých a středních podniků působících v ČR mimo region hlavního města Prahy.

Z programu bude možné stejně jako dnes financovat běžné provozní i investiční výdaje, tj. např. pořízení zásob, materiálu, nákladů na energie, nájemné, úhradu dodavatelsko-odběratelských faktur, pořízení strojů, zařízení, technologií softwarů, licencí, výstavbu či modernizaci výrobních areálů, skladovacích hal, administrativních budov či provozoven apod.

Očekávaný start programu 2. Q 2023

ÚVĚROVÉ PROGRAMY

Připravované úvěrové programy podnikatelům nabídnou zvýhodněné financování, které budou moci využít zejména k realizaci enegeticky úsporných opatření a dále pak na pořízení strojů, zařízení, technologií softwarů, licencí, výstavbu či modernizaci výrobních areálů, skladovacích hal, administrativních budov či provozoven apod.

NOVÉ ÚSPORY ENERGIE

Tento program naváže na současné Úspory energie, bude financován z OP TAK Ministerstva průmyslu a obchodu a nabídne podnikatelům bez rozdílu velikostí zvýhodněné úvěry, jimiž bude možné financovat projekty realizované na území ČR vyjma hlavního města Prahy, které přinesou úsporu na energiích.

Předpokládané parametry úvěru¹⁾:

- úvěr v rozmezí 500 tis. - 60 mil. Kč a až do výše 90 % způsobilých výdajů
- fixní úroková sazba, která bude významným způsobem snižena oproti běžným tržním sazbám
- finanční příspěvek za splnění enegetických opatření může činit až 35 % z celkových způsobilých výdajů projektu (maximálně 50 % zvýhodněného úvěru) a bude vyplácen ve prospěch žadatele
- splatnost úvěru až 10 let

Očekávaný start programu 1. Q 2023

TRANSFORMACE

Půjde o zbrusu nový program, jehož hlavním cílem bude přispět k revitalizaci uhelných regionů, a to prostřednictvím podpory rozvoje malých a středních podniků působících v daných oblastech. Půjde tedy o cílenou podporu směřující do podnikatelských projektů realizovaných v Moravskoslezském, Ústeckém a Karlovarském kraji. Program připravuje NRB ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí v rámci Operačního programu Stravedlivé transformace.

Předpokládané parametry úvěru¹⁾:

- bezúročný investiční úvěr
- 500 tis. - 60 mil. Kč, resp. až 100 mil. Kč na projekty v Moravskoslezském kraji
- až do výše 90 % způsobilých výdajů
- splatnost úvěru 7 až 10 let

Očekávaný start programu 1. Q 2023

Pokračování na straně 4

¹⁾ uvedené parametry jsou předmětem jednání a mohou se ještě změnit

JAKÉ PROGRAMY PODPORY NRB PŘIPRAVUJE A PLÁNUJE SPUSTIT V ROCE 2023?

Pokračování ze strany 3

EXPANZE

Tento program naváže na současný produkt Expanze-úvěry, bude financován z OP TAK Ministerstva průmyslu a obchodu. Jeho cílem tedy bude podpořit další rozvoj a růst malých a středních podniků působících v ČR mimo region hlavního města Prahy.

Z programu bude možné financovat běžné investiční výdaje, tj. např. pořízení strojů, zařízení, technologií, softwarů, licencí, výstavbu či modernizaci výrobních areálů, skladovacích hal, administrativních budov či provozoven.

Úvěr z programu Expanze bude poskytován se sníženou / zvýhodněnou úrokovou sazbou a bude vyžadovat (stejně jako nyní) spolufinancování komerční bankou.

Očekávaný start programu 2. Q 2023

ENERG

Tento program naváže na současný úvěrový produkt ENER. Jeho cílem je doplnit program Nové úspory energie, aby mohly být podpořeny i enegeticky úsporné projekty na území hlavního města Prahy. Program je připravován ve spolupráci se Státním fondem životního prostředí a bude financován z tzv. Modernizačního fondu. Tento produkt by měl mít obdobné parametry jako program Nové úspory energie. Podporu z něj budou moci čerpat malé, střední i velké podniky.

Očekávaný start programu je rok 2023

DALŠÍ PROGRAMY

NRB v rámci nového programového období připravuje ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu ještě další úvěrové a záruční programy, jejichž cílem bude podpořit různé druhy projektů zejména malých a středních podniků, jako je například elektromobilita (s dotací na pořízení elektromobilu), datová centra a digitální podnik, zelené investice v rámci Národního plánu obnovy či renovace brownfieldů.

FINANCOVÁNÍ INFRASTRUKTURY V ROCE 23

Národní rozvojová banka dlouhodobě financuje i rozvoj veřejné infrastruktury, to znamená, že poskytuje financování krajům, městům a obcím. V současné době tak činí z prostředků Evropské investiční banky a Rozvojové banky Rady Evropy, nebo může do financování zapojit soukromé zdroje prostřednictvím Národního rozvojového fondu či ve formě PPP.

Pomáhá zafinancovat například projekty z oblasti dopravy, jako jsou rekonstrukce cest I., II. a III. třídy, dálnice, obchvaty kolem měst a obcí, mosty, podchody, nadchody, terminály, parkoviště a parkovací domy, cyklostezky, IT systémy pro veřejnou dopravu, nákup autobusů a tramvají s alternativními pohony, nízkemisní vozidla, jejich vybavení a opravy, digitální infrastrukturu a smart cities, sdílenou mobilitu a elektromobilitu a další.

V oblasti životního prostředí a energetiky nabízí krajům, městům a obcím financování např. na odpadové hospodářství, cirkulární ekonomiku, výrobu obnovitelné energie, zlepšení energetické účinnosti veřejných budov, jejich zateplení, úsporné zdroje tepla a nízkouhlíkové technologie, výměny oken, zateplení, vodohospodářskou infrastrukturou a další.

NRB financuje i různé typy infrastrukturních projektů, které vedou ke zlepšení životních podmínek ve městech a obcích a souvisí zejména s výstavbou či moderni-

zací budov a navazující infrastruktury. Jde například o dostupné bydlení, mateřské, základní, střední školy, ZUŠ, univerzity, divadla, muzea, galerie, knihovny, kina, domovy pro seniory, studentské bydlení, sportoviště, dětská hřiště, veřejné osvětlení, renovace brownfieldů apod.

ZVÝHODNĚNÉ FINANCOVÁNÍ

Ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj v současné době NRB připravuje programy pro kraje, města obce, které by nabízely zvýhodněné finanční nástroje a usnadnily tak realizaci projektů v oblasti dostupného bydlení a oprav a budování cest. Spuštění této formy podpory lze očekávat v polovině roku 2023.

PORADENSTVÍ PRO MĚSTA

NRB poskytuje veřejnému sektoru finanční poradenství při přípravě infrastrukturních projektů. Posuzuje jejich finanční proveditelnost, navrhuje optimální strukturu financování, pomáhá se zajištěním finančních zdrojů.

V případech tzv. EPC projektů v současné době jedná o navýšení zdrojů na program ELENA, o který byl v roce 2022 velký zájem. ELENA krajům a městům pomáhá připravit EPC projekt včetně zadávacího řízení a hradí 90 % nákladů s přípravou spojených.